

مطلب روز: مدیریت قبل از کاشت مزارع کلزا

مهندس علی زمان میرآبادی

مسئول مرکز تحقیقات کاربردی شرکت توسعه کشت دانه های روغنی

تاریخ کاشت کلزا در مناطق کوهستانی و سرد کشور شروع شده و در مناطق دشت و معتدل شمال کشور از مهر ماه تا اواسط آبان شروع خواهد شد. یقیناً جلوگیری از خسارت و تنش مراحل رویشی و زایشی به رعایت یکسری از عملیاتی برخواهد گشت که مربوط به قبل و یا ابتدای فصل کشت است و امید است کشاورزان با رعایت این موارد و با توکل بر خدا بتوانند از خطرات احتمالی مصون بمانند. در این مطلب به مواردی که عموماً کشاورزان استان های مازندران و گلستان با آن مواجه هستند و احتمال وقوع آن می رود اشاره خواهد شد. نکته بسیار مهم برای داشتن یک برنامه ریزی خوب در مزرعه، اطلاع از شرایط آب و هوایی است. خوشبختانه در کشور ما امروزه شرایط آب و هوایی تا ۷ الی ۱۵ روز آینده به راحتی و با ضریب دقت بالایی قابل پیش بینی است، لذا کشاورزان در اولین گام برای مدیریت مزرعه خود می توانند با کسب اطلاع از داده های هواشناسی نسبت به برنامه ریزی زراعی برای انجام عملیات مربوطه در هر مرحله اقدام نمایند. مدیریت بقایای کلزا چنانچه در مطالب قبلی نیز گفته شد لزوماً در مواجهه با بیماری ساق سیاه کلزا می بایست انجام گیرد، به خصوص در مزارعی که در سال قبل نیز به کلزا اختصاص یافته بود یا حتی ممکن است خود کشاورز در سال قبل کلزا کشت نکرده باشد ولی در مزارع مجاور آثار بقایای کلزا مشاهده شود که در این خصوص لازم است با همکاری آنها و برای مصونیت مزرعه خود و سایرین، بقایا تا قبل از کشت کلزا حتماً با عملیات شخم عمیق در عمق مناسب خاک قرار گیرد. با توجه به این که هم اکنون شرایط خاک از نظر گاورو بودن در بیشتر مناطق مساعد است، در زمان باقیمانده تا کشت پاییزه کلزا بهتر است حداقل یکبار با یک دیسک سبک نسبت به حذف علف های هرز تازه روییده شده اقدام نمایند و می توانند در زمان قبل از کاشت با سمپاشی علفکش های مربوطه، جمعیت بیشتری از علف های هرز را کنترل نمایند. در صورت عدم زهکش مناسب، زمانی که میزان بارندگی ها زیاد است، یکی از مواردی است که اگر در صورت عدم توجه کشاورز، می تواند در مراحل اولیه رویشی که کلزا در آن مرحله به شرایط اشباع خاک حساس است مشکل ساز شود و باعث کاهش میزان عملکرد و در شرایط حاد باعث از بین رفتن محصول می گردد. لذا می بایست در صورت مجاورت به کانال های زهکشی، آنها را لایروبی نمود و یا در صورت نیاز اقدام به حفر زهکش مناسب در زمین نمود. تهیه بستر مناسب برای کاشت کلزا در مناطق شمالی که کشت به صورت دیم صورت می گیرد حائز اهمیت است لذا می بایست بستر کشت برای زمانی که کشاورز تصمیم قطعی برای کاشت دارد حداقل از ۲ تا ۳ هفته قبل آماده باشد. شناسایی مراکز توزیع بذور، انتخاب بذور مناسب از نظر تیپ رشدی، تحمل به استرس های محیطی از جمله بیماری ها و تجربه زارع از نظر سازگاری رقم مربوطه، آزمون خاک و تهیه کودهای مورد نیاز برای استفاده در قبل و بعد از کاشت، هماهنگی با شرکت های مکانیزاسیون در تعیین زمان مناسب برای آماده سازی زمین حسب توصیه کارشناسان مربوطه، مشورت گرفتن از کارشناسان شرکت توسعه کشت دانه های روغنی و اطلاعات هواشناسی از جمله موارد ضروری برای انجام عملیات قبل از کاشت کلزا می باشد.

